

5. Цивільний процес : навч. посіб. для студентів галузі знань 0304 «Право» спец. 6.030401 «Правознавство» / Б.П. Ратушна; 2015р.

Потоцька В.В., студент 2-го курсу ННІ № 3 НАВС
Науковий керівник: викладачка кафедри цивільного
права і процесу, кандидат юридичних наук,
О.А. Осадько

ОСОБЛИВОСТІ МЕХАНІЗМУ ЗАХИСТУ ДОМЕННИХ СПОРІВ В УКРАЇНІ

Тематика доменних спорів протягом декількох останніх років набула в Україні широкого обговорення інтелектуальної власності та і самих продуктів інтелектуальної власності як таких [1,13]. Зазначені спори, здебільшого, ініціюються з метою припинення порушення прав інтелектуальної власності на відповідний об'єкт правової охорони (зокрема, на знаки для товарів і послуг фірмові найменування), використаний у розрізняльній частині доменного імені у зв'язку з порушенням прав інтелектуальної власності [1,14]

Законодавче регулювання правовідносин у сфері доменних імен має свою специфіку. Так доменні спори, за своєю суттю, спрямовані або на захист об'єкта права інтелектуальної власності, або власне на саме доменне ім'я.

Можна виділити дві основні форми захисту прав: юрисдикційну та неюрисдикційну.

Юрисдикційна форма захисту прав полягає в тому, що особа, права якої порушено, звертається за захистом порушених прав до суду інших компетентних органів, уповноважених вживати необхідних заходів для відновлення порушених прав і припинення правопорушення.

Неюрисдикційна форма захисту прав охоплює дії фізичних та юридичних осіб із захисту своїх прав та охоронюваних законом інтересів самостійно, без звернення до державних чи будь-яких інших компетентних органів [2, 8].

Враховуючи можливими механізмами захисту прав інтелектуальної власності в контексті доменних спорів є:

- судовий захист прав, який реалізується у господарському, цивільному та кримінальному судочинстві;
- звернення до органів Антимонопольного комітету України, зокрема, на підставі статті 4 Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції», якою передбачено, що «неправомірним є використання імені, комерційного (фірмового) найменування, торговельної марки (знака для товарів і послуг), рекламних матеріалів, оформлення упаковки товарів і періодичних видань, інших позначень без дозволу (згоди) суб'єкта господарювання, який раніше почав використовувати її або схожі на

них позначення у господарській діяльності, що призвело чи може призвести до змішування з діяльністю цього суб'єкта господарювання» [3];

- звернення до арбітражного суду, застосування процедури Єдиної політики вирішення спорів про доменні імена;
- переговори/медіація.

Щодо недобросовісного використання доменного імені, яке було зареєстроване, існує 4 основних види недобросовісного використання:

1. Основною метою реєстрації доменного імені є бажання продажу, здачі в оренду або передача домену будь-яким іншим чином особі, яка володіє правами на торгову марку, або конкурентну такої особи за ціною, яка набагато перевищує витрати на реєстрацію домену.

2. Доменне ім'я було зареєстроване з метою завадити володільцю торгової марки або найменування послуг використовувати відповідне доменне ім'я, за умови, що раніше була помічена така діяльність з боку реєстратора.

3. Основною метою реєстрації доменного імені є перешкоджання ведення підприємницької діяльності конкурента.

4. Доменне ім'я використовується для навмисного заманювання з комерційною метою користувачів інтернету на цей веб-сайт або інший інтернет-ресурс шляхом творення подібності з торговою маркою заявника, котрий нібито є засновником, спонсором, партнером або підтримує цей веб-сайт або інший ресурс, продукт або послугу, що пропонується на цьому веб-сайті або ресурсі [4].

У основі будь-якого спору про доменну знаходиться певне правопорушення, яке іменується терміном-«кіберсквотинг».

Під кіберсквотингом розуміють реєстрацію, використання, пропонування для продажу доменних імен з недобросовісним наміром отримання прибутку за рахунок використання чужого гудвілу (ділової репутації) та відомості торгової марки [1, 25]

На законодавчому рівні поняття «кіберсквотинг» не є визначеним. До кола позначень, які недобросовісно використовуються кіберсквотерами шляхом реєстрації доменних імен, належать, зокрема:

- 1) знаки для товарів і послуг;
- 2) фірмові найменування;
- 3) міжнародні непатентовані назви фармацевтичних препаратів;
- 4) повні та скорочені назви міжнародних міжурядових організацій;
- 5) особисті імена;
- 6) географічні значення [2].

У нашій державі питання правового режиму використання більшості з названих об'єктів, зокрема у мережі Інтернет, не врегульоване. Найчастіше правовласники звертаються до суду за захистом прав на торговельну марку, посилаючись на норми Закону України «Про охорону прав на знаки товарів і послуг» [2].

Більшість доменних спорів в Україні ініціюється у зв'язку із захистом прав інтелектуальної власності або ж на торговельну марку, або на фірмове найменування.

Використовуючи встановлені Цивільним кодексом України та Законом України «Про охорону прав на знаки для товар і послуг» способи захисту, правовласники знаків ініціюють доменні спори, як правило, шляхом пред'явлення вимог про:

- 1) визнання дії особи з використання доменних імен такими, що порушують право власності на знаки товарів і послуг;
- 2) припинення делегування доменних імен такими, у яких неправомірно використані знаки для товарів і послуг;
- 3) здійснення заходів щодо передання доменного імені;
- 4) зобов'язання припинити технічне обслуговування домену;
- 5) зобов'язання відповідачів утриматись від делегування та технічного обслуговування в майбутньому доменних імен, що містять знаки, які будь-яким чином схожі із знаками позивача, без отримання попереднього дозволу останнього [7].

Найпоширенішою підставою, якою зазначені вище вимоги обґрунтовуються, є факт використання знака для товарів і послуг (власне його словесної частини, у разі, якщо знак комбінований) у певному доменному імені. Однак, у будь-якому разі, дана обставина підлягає встановленню судом на основі тих доказів, якими сторони підтверджують свої доводи і заперечення.

Крім того, поширеною групою доменних спорів в Україні є спори про припинення порушення прав інтелектуальної власності на фірмові найменування. Власне, особи, яким належать права на певне фірмове найменування, звертаються до суду з аналогічними вимогами, як і у разі захисту прав на знаки [1, 15].

Доказами недобросовісної реєстрації та використання доменного імені є обставини, що підтверджують, зокрема, наступне:

- 1) відповідач зареєстрував або придбав доменне ім'я головним чином з метою продажу, передачі в користування або передачі його реєстрації іншим способом заявнику, який є особою, яка має виключне право дозволяти використання об'єкта права інтелектуальної власності, або конкуренту заявника за винагороду, розмір якої перевищує підтверджені витрати заявника щодо доменного імені;
- 2) відповідач зареєстрував доменне ім'я головним чином для того, щоб перешкодити діяльності конкурента;
- 3) використовуючи доменне ім'я, відповідач навмисно намагався повернути з комерційною метою користувачів Інтернет до свого веб-сайту або іншого Інтернет-ресурсу шляхом створення схожості з об'єктами права інтелектуальної власності заявника, який нібито є засновником, спонсором, партнером чи підтримує веб-сайт або інший Інтернет-ресурс відповідача, або

представляє товар чи послугу через веб-сайт або інший Інтернет-ресурс відповідача з метою продажу [2,15].

Отже, можемо зробити висновок, що доменна тематика протягом декількох останніх років залишається в Україні широко обговорюваною в колах юристів та безпосередньо тих осіб, які беруть активну участь у побудові відносин щодо використання доменних імен. Причин цього є те, що доменні імена зайняли неостаннє місце серед нематеріальних активів багатьох компаній. Та, правові реалії, які склалися у країні, породжують чимало колізій, практика вирішення яких наразі не є уніфікованою.

Список використаних джерел:

1. Войниканис Е.А.; Якушев М.В. Інформація. Собственность .Интернет. Традиция и новеллы в современном праве./ Е.А. Войниканис,М.В. Якушев.-М.: Волтерс Клувер,2017-84с.
2. Кудрицька Т. Доменні спори в Україні :останнітенденції та перспективизастосуванняальтернативнихспособіввирішення /Т. Кудицька // Журнал «Інтелектуальна власність України».-№10.-2017р.-25с.
3. Закон України «Про захист від недобросовісної конкуренції» від 07.06.1996р. №236/96 ВР.

Риженко І.Ю. студент 2-го курсу ННІ № 3 НАВС
Науковий керівник: професор кафедри цивільного
права і процесу, кандидат юридичних наук,
доцент **С.І. Чорнооченко**

ПРАВО НА ЗВЕРНЕННЯ ДО СУДУ: ЗЛОВЖИВАННЯ ТА ПРОТИДІЯ

На сучасному етапі розвитку людства значну роль відіграє розширення та зміцнені судової влади шляхом запровадження та вдосконалення судових процедур з метою захисту порушених, невизнаних або оспорюваних прав, свобод чи інтересів фізичних осіб, прав та інтересів юридичних осіб, інтересів держави. Однак судовий захист залежить як від суду так і від учасників судового процесу, перш за все, у добросовісному здійсненні своїх процесуальних прав і виконання процесуальних обов'язків.

Останнім часом у цивільному процесі України одним із найпоширеніших стає таке негативне явище, як недобросовісне використання учасниками судового процесу своїх процесуальних прав наданих законодавством. Отже, у такий спосіб зловживання правами набув великого поширення серед населення та стає предметом дискусій в юридичній літературі.

Беручи до уваги той факт, що чинний Цивільний процесуальний кодекс України (далі – ЦПК України) надає можливість звернення до суду кожній особі (ч. 1 ст. 4 ЦПК України), непоодинокими є випадки його зловживання